



महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग पाच

वर्ष २, अंक २३]

सोमवार, डिसेंबर ५, २०१६/अग्रहायण १४, शके १९३८

[पृष्ठे ४, किंमत : रुपये २६.००

असाधारण क्रमांक ४०

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानसभेत व महाराष्ट्र विधानपरिषदेत सादर केलेली विधेयके.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय

महाराष्ट्र विधानसभेत दिनांक ५ डिसेंबर, २०१६ रोजी पुरःस्थापित करण्यात आलेले खालील विधेयक महाराष्ट्र विधानसभा नियम ११६ अन्वये प्रसिद्ध करण्यात येत आहे :—

L. A. BILL No. XLIV OF 2016.

A BILL

TO PROVIDE FOR TEMPORARY POSTPONEMENT OF ELECTIONS OF MEMBERS OF AUTHORITIES AND BODIES OF THE NON-AGRICULTURAL AND NON-TECHNOLOGICAL UNIVERSITIES AND AD-HOC FORMATION OF SAID AUTHORITIES AND BODIES BY NOMINATION AND CO-OPTION.

सन २०१६ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ४४.

कृषीतर व तंत्रज्ञानेतर विद्यापीठांच्या प्राधिकरणांच्या व मंडळांच्या सदस्यांच्या निवडणुका तात्पुरत्या पुढे ढकलण्यासाठी आणि नामनिर्देशनाद्वारे व स्वीकृतीकरणाद्वारे उक्त प्राधिकरणे व मंडळे तदर्थ घटित करण्यासाठी तरतूद करण्याकरिता विधेयक.

ज्याअर्थी, राज्य विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांचे अधिवेशन चालू नव्हते ;

आणि ज्याअर्थी, महाराष्ट्र राज्यातील कृषीतर व तंत्रज्ञानेतर विद्यापीठांचे बळकटीकरण करण्याच्या आणि उच्च शिक्षणाचा व संशोधनाचा दर्जा सुधारण्यासाठी त्यांना समर्थ बनविण्याच्या हेतूने, महाराष्ट्र शासनाने सन २०१६ १९९४ चा चे विधानसभा विधेयक क्रमांक १६ हे, महाराष्ट्र विधानसभेत मांडले आहे आणि त्याद्वारे महाराष्ट्र विद्यापीठ महा. ३५. अधिनियम, १९९४ निरसित करण्याचे प्रस्तावित केले आहे ;

आणि ज्याअर्थी, उक्त विधेयक राज्य विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांच्या संयुक्त समितीकडे विचारार्थ पाठविले आहे ;

आणि ज्याअर्थी, विद्यार्थ्यांच्या व्यापक हितासाठी, विद्यापीठाची कार्ये पार पाडण्याकरिता नामनिर्देशनाद्वारे व स्वीकृतीकरणाद्वारे विद्यापीठ प्राधिकरणे व मंडळे घटित करणेबाबत तरतुदी करणे इष्ट होते ;

आणि ज्याअर्थी, कृषीतर व तंत्रज्ञानेतर विद्यापीठांच्या प्राधिकरणांच्या व मंडळांच्या सदस्यांच्या निवडणुका तात्पुरत्या पुढे ढकलण्यासाठी आणि नामनिर्देशनाद्वारे व स्वीकृतीकरणाद्वारे उक्त प्राधिकरणे व मंडळे तदर्थ घटित करण्यासाठी तरतूद करण्याकरिता महाराष्ट्राच्या राज्यपालांनी तात्काळ कार्यवाही करणे जीमुळे आवश्यक व्हावे अशी परिस्थिती अस्तित्वात असल्याबद्दल त्यांची खात्री पटली होती ; आणि, म्हणून, त्यांनी दिनांक १ ऑक्टोबर २०१६ रोजी महाराष्ट्र विद्यापीठ (निवडणुका तात्पुरत्या पुढे ढकलणे आणि विद्यापीठ प्राधिकरणे व इतर मंडळे तदर्थ घटित करणे) अध्यादेश, २०१६, हा प्रख्यापित केला होता ;

२०१६ चा
महा.
अध्या. २५.

आणि ज्याअर्थी, उक्त अध्यादेशाचे राज्य विधानमंडळाच्या अधिनियमात रूपांतर करणे इष्ट आहे ;
त्याअर्थी, भारतीय गणराज्याच्या सदुपस्थाप्या वर्षी, याद्वारे, पुढील अधिनियम करण्यात येत आहे :—

संक्षिप्त नाव व
प्रारंभ.

१. (१) या अधिनियमास, महाराष्ट्र विद्यापीठ (निवडणुका तात्पुरत्या पुढे ढकलणे आणि विद्यापीठ प्राधिकरणे व इतर मंडळे तदर्थ घटित करणे) अधिनियम, २०१६ असे म्हणावे.

(२) तो दिनांक १ ऑक्टोबर २०१६ रोजी अंमलात आला असल्याचे मानण्यात येईल.

विद्यापीठ प्राधिकरणे
व मंडळे यांच्या
सदस्यांच्या
निवडणुका
तात्पुरत्या पुढे
ढकलणे आणि
विद्यापीठ प्राधिकरणे
व मंडळे तदर्थ
घटित करणे.

२. (१) महाराष्ट्र विद्यापीठ अधिनियम, १९९४ (यात यापुढे ज्याचा निर्देश “विद्यापीठ अधिनियम ” असा करण्यात आला आहे), यात काहीही अंतर्भूत असले तरी, परंतु कलमे ४३ व ४४ यांच्या किंवा त्याखाली केलेल्या कोणत्याही परिणियमांच्या तरतुदींच्या अधीन राहून,—

१९९४ चा
महा. ३५.

(क) अशा विद्यापीठाच्या कोणत्याही प्राधिकरणांच्या किंवा मंडळांच्या निवडून आलेल्या कोणत्याही सदस्यांची कोणत्याही कारणामुळे रिक्त झालेली पदे भरण्यासाठी, विद्यापीठ अधिनियमाच्या अनुसूचित नमूद केलेल्या विद्यापीठांमध्ये, प्रस्तावित नवीन विद्यापीठ कायद्याअन्वये नवीन प्राधिकरणे व मंडळे घटित करण्यात येईपर्यंत किंवा ३१ ऑगस्ट २०१७ पर्यंत, यांपैकी जे अगोदर घडेल तोपर्यंत, कोणत्याही निवडणुका घेण्यात येणार नाहीत ;

(ख) विद्यापीठाच्या विविध प्राधिकरणांच्या व मंडळाद्वारे रिक्त पदांवर, विद्यापीठ अधिनियमाच्या संबद्ध तरतुदींनुसार सदस्यांचे नामनिर्देशन करण्यात येईल ;

(ग) विद्यापीठाच्या विविध प्राधिकरणांच्या व मंडळांच्या रिक्त पदांवर, विद्यापीठ अधिनियमाच्या संबद्ध तरतुदींनुसार सदस्यांना स्वीकृत करण्यात येईल.

(२) पोट-कलम (१) च्या खंड (ख) व (ग) मध्ये तरतूद केल्याप्रमाणे नामनिर्देशित व स्वीकृत केलेले सदस्य, प्रस्तावित नवीन विद्यापीठ कायद्याअन्वये नवीन प्राधिकरणे व मंडळे घटित करण्यात येईपर्यंत किंवा ३१ ऑगस्ट २०१७ पर्यंत, यांपैकी जे अगोदर घडेल तोपर्यंत, पद धारण करतील.

स्पष्टीकरण.—या अधिनियमाच्या प्रयोजनार्थ “प्रस्तावित नवीन विद्यापीठ कायदा” या वाक्यप्रयोगाचा अर्थ, महाराष्ट्र विद्यापीठ विधेयक, २०१६ (सन २०१६ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक १६) द्वारे प्रस्तावित अधिनियम असा आहे.

विद्यापीठाच्या
प्राधिकरणांच्या व
इतर मंडळांच्या
निवडणुका
तात्पुरत्या पुढे
ढकलण्याचे
परिणाम.

३. विद्यापीठ अधिनियमामध्ये किंवा त्याखाली केलेल्या कोणत्याही परिणियमांमध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, उक्त कालावधीमध्ये कोणत्याही विद्यापीठाच्या कोणत्याही प्राधिकरणाची किंवा इतर मंडळाची कोणतीही कृती किंवा कार्यवाही ही, अशा प्राधिकरणावरील किंवा मंडळावरील रिक्त होणारी पदे निवडणुकीद्वारे भरणे आवश्यक असून ती अशा प्रकारे भरण्यात आली नाहीत, केवळ या कारणावरून अवैध ठरणार नाही.

२०१५ चा ४. महाराष्ट्र विद्यापीठ (विद्यापीठ प्राधिकरणाच्या व इतर मंडळाच्या निवडणुका तात्पुरत्या पुढे ढकलणे) सन २०१५ चा
महा. २९. अधिनियम, २०१५ याद्वारे, निरसित करण्यात येत आहे. महाराष्ट्र अधिनियम
क्रमांक २९ याचे
निरसन.

२०१६ चा ५. (१) महाराष्ट्र विद्यापीठ (निवडणुका तात्पुरत्या पुढे ढकलणे आणि विद्यापीठ प्राधिकरणे व इतर सन २०१६ चा
महा. मंडळे तदर्थ घटित करणे) अध्यादेश, २०१६ हा, याद्वारे, निरसित करण्यात येत आहे. महाराष्ट्र अध्यादेश
अध्या. २५. क्रमांक २५ याचे
निरसन व व्यावृत्ती.

(२) अशा प्रकारे निरसन झाले असले तरी, विद्यापीठ अधिनियमाच्या आणि उक्त अध्यादेशाच्या संबंधित तरतुदींन्वये करण्यात आलेली कोणतीही कृती किंवा कोणतीही कार्यवाही (काढण्यात आलेली कोणतीही अधिसूचना किंवा आदेश यांसह) ही, विद्यापीठ अधिनियमाच्या आणि या अधिनियमाच्या संबंधित तरतुदींन्वये करण्यात आलेली कृती, कार्यवाही किंवा, यथास्थिति, काढण्यात आलेली अधिसूचना किंवा आदेश असल्याचे मानण्यात येईल.

उद्देश व कारणे यांचे निवेदन.

महाराष्ट्र विद्यापीठ अधिनियम, १९९४ (१९९४ चा महा. ३५) (यात यापुढे ज्याचा निर्देश “विद्यापीठ अधिनियम” असा करण्यात आला आहे) यामध्ये, निवडून आलेल्या, नामनिर्देशित आणि स्वीकृत केलेल्या सदस्यांनी मिळून बनलेल्या, महाराष्ट्र राज्यातील विवक्षित कृषीतर व तंत्रज्ञानेतर विद्यापीठांची विविध प्राधिकरणे व मंडळे घटित करण्याची तरतूद आहे. उक्त अधिनियमाच्या कलम ४२ (१) मध्ये, प्रत्येक प्राधिकरणाची मुदत १ सप्टेंबर रोजी सुरू होईल आणि सदस्याचा पदावर येण्याचा दिनांक कोणताही असला तरी तो विचारात न घेता, प्रत्येक प्राधिकरणाची मुदत ही पाच वर्षे इतकी असेल.

२. महाराष्ट्र राज्यातील कृषीतर व तंत्रज्ञानेतर विद्यापीठांचे बळकटीकरण करण्याच्या आणि उच्च शिक्षणाच्या आणि संशोधनाचा दर्जा सुधारण्यासाठी त्यांना समर्थ बनविण्याच्या हेतूने, महाराष्ट्र शासनाने, सन २०१६ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक १६ हे महाराष्ट्र विधानसभेत मांडले आहे आणि त्याद्वारे महाराष्ट्र विद्यापीठ अधिनियम, १९९४ निरसित करण्याचे प्रस्तावित केले आहे. तथापि, विधानसभेने उक्त विधेयक राज्य विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांच्या संयुक्त समितीकडे विचारार्थ पाठविले आहे. संयुक्त समितीकडे पाठविलेले उक्त विधेयक २०१६ मधील राज्य विधानमंडळाच्या हिवाळी अधिवेशनात विचारार्थ ठेवण्यात येईल अशी अपेक्षा आहे. नवीन कायदा अधिनियमित झाल्यावर अशा नवीन कायद्याच्या तरतुदीनुसार विद्यापीठाची प्राधिकरणे व मंडळे घटित करणे आवश्यक असेल.

३. उक्त प्रस्तावित कायदा लक्षात घेता, महाराष्ट्र विद्यापीठ (विद्यापीठ प्राधिकरणांच्या व इतर मंडळांच्या सदस्यांच्या निवडणुका तात्पुरत्या पुढे ढकलणे) अधिनियम, २०१५ (२०१५ चा महा. २९) द्वारे ३१ ऑगस्ट २०१६ पर्यंत विद्यापीठाच्या प्राधिकरणांची व मंडळांची निवडणूक तात्पुरती पुढे ढकलली होती. नवीन कायदा अधिनियमित करण्याची प्रक्रिया, ३१ ऑगस्ट २०१६ पूर्वी पूर्ण होऊ न शकल्याने, विद्यार्थ्यांचे व्यापक हित लक्षात घेऊन, शासनाने, विद्यापीठाच्या प्राधिकरणांच्या व मंडळांच्या निवडणुका पुढे ढकलणे आणि विद्यापीठाची कार्ये पार पाडण्यासाठी विद्यापीठ अधिनियमाच्या संबद्ध तरतुदीनुसार नामनिर्देशनाद्वारे व स्वीकृतीकरणाद्वारे उक्त प्राधिकरणे व मंडळे तदर्थ घटित करणे शासनास इष्ट वाटले.

४. राज्य विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांचे अधिवेशन चालू नव्हते आणि उपरोक्त प्रयोजनांसाठी कायदा करण्याकरिता महाराष्ट्राच्या राज्यपालांनी तात्काळ कार्यवाही करणे जीमुळे आवश्यक व्हावे अशी परिस्थिती अस्तित्वात असल्याबद्दल त्यांची खात्री पटली होती, आणि म्हणून त्यांनी दिनांक १ ऑक्टोबर २०१६ रोजी महाराष्ट्र विद्यापीठ (निवडणुका तात्पुरत्या पुढे ढकलणे आणि विद्यापीठ प्राधिकरणे व इतर मंडळे तदर्थ घटित करणे) अध्यादेश, २०१६ (सन २०१६ चा महा. अध्या. २५), हा प्रख्यापित केला होता.

५. उक्त अध्यादेशाचे राज्य विधानमंडळाच्या अधिनियमात रूपांतर करणे हा या विधेयकाचा हेतू आहे.

मुंबई,

दिनांक ८ नोव्हेंबर २०१६.

विनोद तावडे,

उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री.

विधान भवन :

नागपूर,

दिनांक ५ डिसेंबर, २०१६.

डॉ. अनंत कळसे,

प्रधान सचिव,

महाराष्ट्र विधानसभा.